Integrative reviews

auteurs

ANNE ESKES

senior onderzoeker afdeling Chirurgie, Amsterdam UMC

LISETTE SCHOONHOVEN

hoogleraar verplegingswetenschap, UMC Utrecht

Een integrative review biedt de mogelijkheid een verband te leggen tussen wetenschappelijke onderzoeken met verschillende designs.

Een veelgebruikte, maar toch nog relatief onbekende vorm van literatuuronderzoek is de integrative review. Die richt zich vaak op een complex zorgprobleem.¹ Een voorbeeld daarvan is hoe we patiënten actiever kunnen betrekken in decubituspreventie. Je bent dan niet alleen geïnteresseerd in de evidence gericht op het effect van bestaande preventieve interventies, maar ook in welke factoren ertoe leiden dat patiënten zich wel of niet aan de interventies houden.² Een interventie kan nóg zo effectief zijn, maar als de patiënt niet bereid is het op te volgen draagt het niet bij aan de oplossing voor het zorgprobleem.³ Integrative reviews bieden dus een ideale mogelijkheid om dit soort vraagstukken te beantwoorden. Ook wordt deze onderzoeksvorm vaak gebruikt bij nieuwe onderwerpen, bijvoorbeeld COVID-19, en bij onderwerpen die een snelle groei in de literatuur doormaken. Wat zijn de voor- en nadelen van deze reviews? Waar moet je op letten? In dit artikel gebruiken we ter verduidelijking het artikel van Ledger en collega's.²

Het belangrijkste voordeel van een integrative review is dat het de mogelijkheid biedt wetenschappelijke onderzoeken met verschillende designs (zowel praktijk- als theoriegericht onderzoek) met elkaar in verband te brengen. Zo includeerden Ledger en collega's kwalitatieve en kwantitatieve onderzoeksdesigns.² Hierdoor kan een complex zorgprobleem, zoals actieve patiëntparticipatie in decubituspreventie, vanuit meerdere perspectieven worden bekeken. Goede systematisch uitgevoerde integrative reviews geven de beschikbare evidence weer, dragen bij aan de ontwikkeling van theorieën en zijn direct bruikbaar in de praktijk en beleid.¹ Het nadeel is dat door het samenvoegen van verschillende onderzoeksdesigns de analyses complex zijn. Dit kan leiden tot onvoldoende wetenschappelijke grondigheid, onjuistheden en vertekening.

BELANGRIJKE KWALITEITSEISEN

De eerste eis aan elk wetenschappelijk onderzoek is dat het systematisch uitgevoerd is. Om dit te bepalen, is het belangrijk dat onderzoekers de systematiek helder beschrijven, zodat de lezer een oordeel kan vormen over de kwaliteit. Hieronder: vijf stappen die globaal beschrijven hoe een integrative review opgezet moet zijn.¹

Stap 1. Probleemidentificatie

Een integrative review moet een duidelijke vraagstelling en doel hebben. Ook dient duidelijk te zijn op basis van welke criteria de onderzoekers relevante artikelen geselecteerd hebben. Hiervoor moeten ze in- en exclusiecriteria opstellen die logisch voortvloeien uit de vraagstelling. Bijvoorbeeld: een omschrijving van de doelpopulatie, een specifiek gezondheidsprobleem en het type onderzoek. Ledger en collega's inclueerden alleen studies die expliciet de mening en ervaring van patiënten onderzochten. Ze excludeerden studies die zich richtten op de ervaringen van zorgprofessionals.² Een logische keuze, gezien de concreet geformuleerde vraagstelling: ze gaven duidelijk aan te zoeken naar factoren waardoor patiënten zich wel of niet aan interventies ter voorkoming van decubitus houden.

Stap 2. Literatuurzoekactie

Om alle relevante literatuur te vinden, moeten de onderzoekers zoeken in verschillende databases. Ook is het belangrijk dat de zoekstrategie weergegeven is, zodat de zoekactie kan worden herhaald. Bij voorkeur worden vervolgens alle relevante artikelen geïnccludeerd, maar in integrative reviews is dit soms onhaalbaar. Vandaar dat onderzoekers er soms voor kiezen een andere selectiemethode te hanteren. Onderzoekers stoppen dan bijvoorbeeld met includeren als ze geen nieuwe relevante informatie meer vinden. Dit wordt ook wel datasaturatie genoemd. Het risico: mogelijk wordt relevante informatie gemist. Een exacte beschrijving van de uitgevoerde selectiemethode is dan ook essentieel. In de studie van Ledger en collega's werd er wel voor gekozen alle relevante artikelen te includeren, maar gezien het lage aantal geschikte artikelen was dit ook haalbaar.

Stap 3. Data-evaluatie

Om te bepalen of de gevonden artikelen betrouwbaar zijn, moeten de onderzoekers een kwaliteitsbeoordeling uitvoeren. Het is vaak niet haalbaar voor elk soort design een specifieke checklist te gebruiken. Onderzoekers gebruiken dan ook vaak bredere kwaliteitscriteria. Ledger en collega's kozen voor de Critical Appraisal Skills Programme (CASP). Het is handig dat één instrument gebruikt kan worden voor alle

artikelen, maar het nadeel is dat de criteria minder specifiek zijn.

Stap 4. Data-analyse

Dit is wellicht de meest complexe stap in het uitvoeren van een integrative review. De analyse bestaat uit deze stappen: (1) data-reductie, (2) dataweergave, (3) datavergelijking en (4) conclusie en verificatie. De data moeten worden geordend, gecodeerd en gecategoriseerd. Hierna is het mogelijk onderlinge relaties te leggen om zo een samenvatting van de belangrijkste thema's te maken. In het artikel van Ledger en collega's is een kwalitatief model gebruikt.² Op deze manier waren de onderzoekers in staat op een systematische manier de data te analyseren en vervolgens hoofdthema's te genereren. Het resultaat van het onderzoek was dus niet welke factoren het vaakst genoemd werden (= een kwantitatieve benadering), maar een beschrijving van de factoren die gevonden zijn op basis van de ervaringen van patiënten.

Stap 5. Presentatie resultaten

De belangrijkste gegevens uit de onderliggende artikelen dienen gedetailleerd en overzichtelijk vermeld te worden, bijvoorbeeld in tabellen of grafieken. Dit is noodzakelijk om te controleren of de conclusies logisch aansluiten op deze gegevens. Idealiter geeft de conclusie inzicht in de nieuwe kennis, leidt het tot een beter begrip van het zorgprobleem en geeft het adviezen voor praktijk, onderzoek en beleid. Op basis van het onderzoek van Ledger en collega's werden drie hoofdthema's geïdentificeerd die de naleving van preventieve decubitusinterventies kunnen beïnvloeden: (1) individuele/ leefstijloverwegingen, (2) patiëntbetrokkenheid in het besluitvormingsproces en (3) pijn en/of discomfort.

TOT SLOT

Integrative reviews kunnen bijdragen aan een beter inzicht in complexe zorgproblemen en zijn daardoor waardevol voor de praktijk. De complexiteit van het samenvoegen van resultaten op basis van verschillende onderzoeksdesigns kan leiden tot kwaliteitsverlies. Het is daarom belangrijk goed te beschrijven wat gedaan is en rekening te houden met de kwaliteitseisen. ●

REFERENTIES

- 1. Whittemore R & Knafl K.** The integrative review: updated methodology. *J Adv Nurs.* 2005; 52(5):546-553.
- 2. Ledger L, Worsley P, Hope J, e.a.** Patient involvement in pressure ulcer prevention and adherence to prevention strategies: An integrative review. *Int J Nurs Stud.* 2020;101:103449.
- 3. Walker RM, Gillespie BM, McInnes E, e.a.** Prevention and treatment of pressure injuries: A meta-synthesis of Cochrane Reviews. *J Tissue Viability.* 2020;S0965-206X(20)30078-4.